

Bronowo 18-04-91

Szanowna Pani

II/61

Barbro dziękuję za pamięć ze i my na was nie jesteśmy zapomnieni. W Łomży jest Związek Sybiraków.
Jeszcze dostałam zawiadzenie z Archiwum z Warszawy kiedy wróciłam do Sobki. To pojechałam do tego biura, a tam główny przewodniczący tak mnie przywitał. To nie mi daje taki dokument, pamiątka z Łomży o kto wie jak pani wyjechała. Trzeba dowodu wyjazdu. Oczywiście proszę pana za chęcią to samo było poleciała nie całą rodziną. W roku 1941-20 czerwca w piątek o siwiec pojechało NKWD samochodem do Bronowa. Samochód zostawili za wóz na polnej drodze. ~~Sami~~ My pierwsi wpadli i obłąkali nasze ludynki. I było ich 15 zabrali nas jak myśmy wtarli i pognali do samochodu. Potem przyprowadzili rodzinę Sange Marina i troje dzieci. Rodzinę Trackiewicz Włosa Trackiewicz Wiktorija w ciąży z 3 lata syn Głanister. Dobronko Olga dwie małych dzieci. Wszyscy odwiezieni do pociągu do Łomży. I ci zawieźli nas do Karchstana do Kandałuchowskiego wyrzili nas po Kołchozach.
Ja bardzo przepraszałam może nie tak już dużo straciłam zdrowia przez różne choroby.

z pozdrowieniem
Buzynka
Władysława

11/60

ARCHIWUM WSCHODNIE

Lomwa 24.11.88 r

W roku 1939 1 września zaczęła się II wojna, na mamam 16 lat
 Karar zaczął się popych ludzie zaczęły robić kryjówki żeby
 było się gdzie schować jak mamy do nas przyjadą. Za kilka
 dni przyjechał mój motorami przejechali wieś Bronowo i popych-
 ki więcej ich nie widzieliśmy. Za jakiś czas przyjeżdżają do Bronowa
 2 samochody wózek radzieckich podwozi i pojazdy. Na drugi
 dzień znów przyjechali i tak co dzień. Potem zaczęli robić zebrania
 utworzyli sełsovieti. Karar i u nas byli tacy którzy pomagali
 działać. Mój ojciec zabierali do kulaków, bo miał 25 h ziemi
 a rodzina była duża 10 osób to tego ^{nie} chcieli. Robili zebrania
 i którzy pracowali na ich korzyść to trzeba zabrac i im
 dać. No i tak był 1940 r zabrali ojcu 8 h ziemi i dali
 tym swoim. Ojciec nie ~~nie~~ nie odzyskał przyjechał
 odmienności. Ale jeszcze przesładowania byli rewije zrobili
 trochę przemieszanie to jak przyjechali po niego to jeden ruszył
 strzeż i w skrajnym wysypit wszystkie paucakabismy z domu
 i tak było się w strachu to wiedzieliśmy że wywozą Polaków
 na sybir, ale gdzie niekiedy a może nas nie weźmą. Przyjeżdżali
 czas i na nas. W piątek 21 czerwca 1941 r. przed świtem przyjeżdża
 NK Wp skurabimami zaczęli robić rewije, a potem zabiera
 ją nas wszystkich na zeznanie do Jedwabnego. Wygnali nas
 na podwórca ich pełno kolo każdego okna. I tak pognali
 nas w stronę cmentarza, a tam na drożce stał dwójka
 samochodów a tam jeszcze przygnali kilka rodzin. Tytko
 sąsiady dali znać bratu i forat przyjechali bo mieszkał na
 kolonii to jeszcze przywiózł nam trochę ubrania i pościel
 trochę rubli. Lomwa do Jedwabnego to do Lomwy

do pociągu i jeszcze w sobotę dowieźli, i zreczorem pociągu
wyszyt kto może zobaczyć obrazie, co robicie się w tych
Wagonach które były wypełnione 32 osobami jeden jętk.
Gdy dojechalismy Stółce Buranowice wszystko się paliło
i znowu natoty a my zamknęte. Wyjeżdżalismy ręce
wte małe okienka z przesierudkami obrazami. Potem
ktoś ich ogarnęła stawali na ulozach i brali dwa
zwagonu gdzie była woda to po dwa wiadra na dwa dni.
Jechalismy cały miesiąc do Kuzachstana dojechalismy
do Kunchagaję miejscowości Kungachacz, i tam reham
do meosora jak już było ciemno podjechali powozkami na
wielolądach rozwarzali wagoni i pisałi do jakiego kotchoru.
My i 4 rodziny trafilismy do kotchoru Stalina. Pokradalismy co kto
miał i poriadkalismy na nich to przywiezi nasz rano. No trudno
koki los przywiezi nasz tu nie ma nawet jednego ruskiego
same karaki. Dali nam taki domek wszystkie rodziny do małej
chattis. Jak dzień zaczął padać to koczdy swój domok koczmy
wreku. No i zaczęli chodzić do roboty jesz nie ma co karaki
umiesz troche przemysł a my co będziemy jeść. Nie wolno było
na nam nigdzie się ruszać. Ale w tym kotchorze był nauczyciel
karok a mój ojciec z nim się dogadał umiał mówić porosy
sha i dogadał z ojcem pokazat drogę do Kungachacza
i powiekiat pojedzie tam kupić chleba tylko wyjdź w
nocy i przyjdź wnocey żeby cię nikt nie widział. I poszli we
dwoje z panem cenny ten kawałek chleba bo trzeba było is po
kryjomy stępami 25 kilometrów. I jeszcze trzeba było
poszukać kogo żeby kupić chleba za wynagrodzeniem bo
tyle kilometrów to całk by się nie opłacało. I tak chookili
na zmianę co tydzień

3
Wszystko zmortwieniu a to będzie gdy przyjdzie zima opala mema
chleba mema tuble które mieliśmy skniesz się każdy kornie
znam. W listopadzie jednej nocy poludnie nas polękalismy że
co to będzie wołają nas wszystkich poludnie. Przyjechali NKW
na i mówią że dacie nam dokumenty że kto chce to może
wyjechać. Wszyscy żyją nadzieją umawiamy się że kilka nocy
dni wyjeżdżamy. Ci którzy wzięli wielką do przerwki
myśmy pokładli to w kto miał i odwrócił nas do Kungachmu-
niektóre rodziny mniej osób znowdzi jakieś mieszkanie i tam
zostali a nasza rodzina około 7 osób musieliśmy jechać dalej
i tak dostaliśmy się do Aktubińska. Cały tydzień siedzieliśmy
pod gółym niebem aż znaleźliśmy mieszkanie. Była tam mała
ziemlaka i kobieta była samotna i poszedła i nas przyjęła.
Znow zaczęliśmy wykonywać robotę. Aktubińska było bardzo dużo
Polaków z Polski. Wtedy dowiedzieliśmy że Generał Gikowski
przyjechał do stajona i jakos tam dostał do porozumienia.
Ciężko i tu było żyje jak był chleb to kto pracował 60 dni a kto
nie to 30 dni a więcej dawali mięsie 30 dni ^{tem} pracuje a 15 dni kto nie.
Ciężko było z dnia na dzień trzeba było myśleć o chlebie jak
go zdobyć, do chleba te się nie myślało. Dziennikach też nie było
w mowy. Zachorowałam na malarię nie ma co jeść. Wtedy prosię
mamie że musi dostarczyć ze 2 kartofelki. I matka przela
przyniosła 3 kartofelki odstępła przygotowała mi w ^{małym} pudelku.
A teraz trzeba pracować i myśleć że znow przyjdzie zima to
po robocie chodziliśmy na stopy parę kilometrów i walciliśmy
burzą takie wagi że jedna drugiej poddawaliśmy wracaliśmy
niezdar w nocy. Na odchodu bydlęcy nie można było kazać to
każdy łapał nie dali uschnięcia. I tak dzień za dniem słońce.

W roku 1944 mój ojciec znalazł robotę za miastem polnowa
działki i miał za to otrzymać warzywa i młóci i ok do rzekami
to chęć kartofli są żyje. Polnowa nie spał ale to nie nie data
nie pamiętam dnia tylko pamiętam że to było w lipcu jak
wypęta chmara lodowa to pięć metra lodu było na ziemi.
I tak wrócił z Topurzeżony głową a powiedział już młodzień
nie mamy. I od tego czasu zycia nie było zachorował i umarł
16 września 1944r. Trzeba podnieść starsza siostra pracowała
w kółchozie to tam zwiła taką skrzynkę z desek około milim
to ubrałem. Ale gdzie teraz pochować, tam pod górka roste
tam wszystkich chowają. No idź zobaczy gdzie wykopać i tam
była stara karczka, która pokazuje że ona mi powie
no miała kawałek zelaza i łopate. Kopaliśmy cały dzień nie
można było utuc tej skały, jak ojca pochowaliśmy. Tu mi się
zaczęli znów robić spiski że pojedziemy do Polski, ale ludzie
zami byli nastawieni. No dostaliśmy żeby się stawić u poczty.
Zadzwolenie jedziemy samciast do Polski zawięz nas do Pdesy na
ukraïne i tam do roboty rozwiezi na zarów do Kuchowu.
Inowa drugie ementure wczekać nie wieka do Polski nie
daleka. Ale strach bo jak ztopię to znów wywiozo nas no sylin.
I tam byliśmy do roku 1946 wróciliśmy w marcu do Polski.
Podróż była dobra każdy zadowolony ~~z~~ czerwony Kwiec
na chleb na dowat a jener i co do chleba. Przywieśli nas
do Zawiercia i tam zaprowadzili nas do stółni daki nam
jesie. Skawet szpaty z nóg karczali nam porwałae i dali
kwidemu obuwie. Jeszcze ustawili nas ~~z~~ zrobili zdję
zdjęcie. I kto gdzie sobie zyczeń niech tam są orzedło.

Burzyńska Władysława Bronowo gm. Wieru
ul. Wschodnia 84